

Panos ir kopimas

Panos visada tikėjo, kad kai kurie žmonės tiesiog gimsta gabūs. Jo geriausias draugas Bilas niekada nesimokė matematikos, bet visada gaudavo aukščiausius balus. Kotryna galėjo bėgti kaip vėjas ir laimėti lenktynes be jokio vargo. O Panos? Jis manė, kad tiesiog nėra sukurtas sėkmei. Taip buvo iki Mokslo mugės.

Kiekvienas Valtadorion vidurinės mokyklos mokinys turėjo pateikti projektą. Tai buvo privaloma. Panos nebuvo sužavėtas. Jis niekada nebuvo stiprus gamtos mokslų srityje. Kad ir kiek jis stengėsi, visada kažkas nepavykdavo. Todėl jis nusprendė pernelyg nesistengti. Jis nerangiai pagamino vulkano modelį, naudodamasis instrukcijomis internete, įpylė acto ir kepimo miltelių ir manė, kad darbas baigtas.

Parodos dieną Panos nunešė savo projektą į sporto salę ir pastatė ant stalo. Kiti mokiniai aplink jį jaudindamiesi ruošė savo eksponatus. Kotryna sukūrė miniatiūrinę vėjo turbiną, kuri galėjo maitinti elektros lemputę. Bilas pastatė vandens filtravimo sistemą, naudodamas anglį ir smėlį. Panas pajuto nemalonų jausmą skrandyje. Jo ugnikalnis priminė paprastą vaikišką rankdarbį.

Kai projekto vertintojai priėjo, jie uždavė Panos klausimus, į kuriuos jis nežinojo kaip atsakyti.

– Kas sukelia cheminę reakciją? – paklausė vienas iš jų.

– Aaa... soda ir actas? – sumurmėjo Panos. Jie mandagiai nusišypsojo ir nuėjo toliau.

Dienos pabaigoje buvo paskelbti nugalėtojai. Bilas laimėjo pirmąją vietą. Kotryna – antrąją. Panos net nebuvo paminėtas.

Tą vakarą Panos sėdėjo ant kėdės prie vakarienės stalo, baksnodamas spagečius.

– Kas yra, vaikelį? – paklausė jo tėtis.

– Aš tiesiog nesu geras moksluose, – sumurmėjo Panos.

Tėtis pakėlė antakį:

– Ar kas nors atsitiko?

Panos papasakojo jam apie mugę, vertintojus, nuostabius kitų vaikų projektus. Tėtis iš klausė ir tada pasakė:

– Žinai, Panos, nesėkmė kažkame nereiškia, kad tu esi blogas. Tai tik reiškia, kad tu dar nesupratai, kaip tai padaryti.

Panos susiraukė:

– Ką tu turi omenyje?

– Mokymąsi įsivaizduok kaip kopimą į kalną, – sakė jo tėtis. Kai kurie žmonės jau yra pusiaukelėje, nes turi patirties arba naudoja geresnę įrangą. Bet visi kopia. Jei sustosi apačioje ir pasakysi: „Aš negaliu to padaryti“, niekada nesužinosi, kas yra viršuje. Bet jei pasakysi: „Aš dar negaliu to padaryti“ ir eisi toliau, gali nustebinti pats save.

Panos kurį laiką apie tai mąstė.

Kitą savaitę mokykloje jo gamtos mokytoja ponia Angelou pateikė sąžiningus vertinimus. Panos gavo mažiausią balą klasėje. Bet šį kartą, užuot nusivylęs vertinimu lape, Panos pakėlė ranką.

– Ponia Angelou, ar galėčiau pabandyti dar kartą?

Klasė atsisuko pažiūrėti į jį. Ponia Angelou nusišypsojo.

– Žinoma, kad gali, – pasakė ji. Būtent tai ir yra mokymasis.

Panos nusprendė, kad šį kartą nori padaryti kažką realaus – kažką, kas jam įdomu. Jis visada domėjosi, kaip veikia vaizdo žaidimai. Todėl jis paklausė, ar galėtų sukurti paprastą kompiuterinį žaidimą naudodamas kodavimą. Ponia Angelou nustebo, bet jį palaikė. Ji supažindino Panos su vyresniu mokiniu vardu Evan, kuris mėgo kodavimą.

Pirmosios kelios savaitės buvo sunkios. Panos turėjo išmokti visiškai naują kalbą – Python. Jo pirmieji bandymai netgi neveikė. Vienoje jo žaidimo versijoje buvo veikėjas, kuris bėgdamas atbulas nubėgdavo už ekrano ribų ir dingdavo. Kitoje versijoje buvo klaida – paspaudus tarpo klavišą žaidimas užstrigdavo.

– Aš tiesiog nesu tam tinkamas, – skundėsi Panos po vienos, ypač varginančios sesijos.

Evan papurtė galvą:

– Tu mokaisi. Kiekviena ištaisyta klaida reiškia, kad supranti daugiau nei vakar. Tai yra svarbiausia.

Panos nenuleido rankų. Kitą mėnesį jis likdavo po pamokų, žiūrėdavo internetinius mokomuosius filmukus ir rašė dienoraštį apie viską, ko išmoko. Jis net pradėjo padėti kitiems mokiniams, kurie susidūrė su pagrindinėmis kodavimo problemomis. Jo pasitikėjimas savimi augo su kiekviena ištaisyta klaida. Galiausiai jis sukūrė paprastą žaidimą, kuriame žaidėjas turėjo padėti robotui rinkti energijos elementus, vengiant kliūčių. Žaidimas buvo nedidelis, bet veikė. Ir jis jį sukūrė pats.

Ponia Angelou jam įteikė sertifikatą už atkaklumą. Bet dar svarbiau, kad Panos savimi didžiavosi. Ne todėl, kad jam pavyko iš karto, bet todėl, kad jis suklydo, mokėsi ir patobulėjo.

Metų pabaigos pristatymo dieną Panas stovėjo prieš tėvus, mokytojus ir mokinius. Jis rodė savo žaidimą projektoriuje ir atvirai pasakojo apie visas klaidas, kurias buvo padaręs mokymosi kelyje.

– Anksčiau maniau, kad nesu gabus mokslams, – jis pasakojo auditorijai. Bet supratau, kad būti gabiam kažkam nereikia, kad niekada nepatirsi nesėkmių. Tai reiškia, kad net ir patyręs nesėkmę, tu nenustojai bandyti.

Auditorija nutilo. Po to pasigirdo plojimai.

Prie jo priėjo Bilas:

– Tai buvo nuostabu, – jis pasakė. Aš to niekada negalėčiau padaryti.

Panos nusišypsojo:

– Galbūt dar ne.

Po kelių savaičių Panos su tėčiu leidosi į žygį vietine trasa. Pasiekus viršūnę, Panos pažvelgė į slėnį.

– Tai ilgas kopimas, – pasakė jis.

– Bet vertas pastangų, – atsakė jo tėtis.

Panos linktelėjo galva. Jis suprato, kad sėkmė nėra dovana, su kuria gimstama – tai kelias, kuriuo eini, žingsnis po žingsnio. Ir kartais svarbiausi žingsniai yra tie, kuriuos žengi po kritimo.

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

léargas

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos (EACEA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei EACEA negali būti laikoma už juos atsakinga.